

MITÄ JOKAISEN AIKUISEN TULISI TIETÄÄ KIUSAAMISESTA?

Vanhempainilta Kortepohjan päiväkotikoululla 23.11.2022 klo 17.30–19.00

Tervetuloa! Vanhempainyhdistys Torppis ry:n tervehdys

Jenny Saksola, MLL:n Järvi-Suomen piiri, Selviydytään kiusaamisesta -projekti:

- Mitä on kiusaaminen ja miten keskustella kiusaamisesta lapsen kanssa?
- Miten vanhemmat voivat ennaltaehkäistä kiusaamista?

Tiia Thil, Jyväskylän kaupunki, Kasvun ja oppimisen palvelut:

- Koulun keinot kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja puuttumiseen

Yhteistä keskustelua teemasta

Illan järjestää ja syötävät ja juotavat tarjoaa Torppis ry!

- Kortepohjan päiväkotikoulun vanhempainyhdistys
- Ensi vuonna toiminnan 50. juhlavuosi
- Torppiksen verkkokauppa: <https://torppis.sumupstore.com/>

Kaikki päiväkotikoulun vanhemmat ovat tervetulleita mukaan toimintaan ideoimaan ja tekemään tapahtumia!

Miten keskustella kiusaamisesta lapsen kanssa?

Jenny Saksola
Selviydytään kiusaamisesta -projekti

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Järvi-Suomen piiri

LAPSET ENSIN

Mitä on kiusaaminen?

Menti.com

Kiusaaminen

- on tarkoituksenmukaista, loukkaavaa käyttäytymistä ja siihen liittyy toistuvuus
- Kiusaamisessa on kyse vallan tavoittelusta ja valtaepätasapainosta
- **Kiusatun oma kokemus!**

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Järvi-Suomen piiri

Olweus 1992, Hamarus 2008

Kiusaaminen on ryhmäilmiö

- Kiusaaminen tapahtuu vuorovaikutuksessa
- Kiusaamiseen liittyy suosion ja vallan tavoittelua
- Kiusaaminen rakentuu sen varaan, mitä yhteisössä arvostetaan ja mitä ei
- Erilaisuuden leima voidaan tuottaa kenelle tahansa - kuka tahansa voi valikoitua kiusaamisen kohteeksi
- Koululuokan sanattomat normit

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Järvi-Suomen piiri

Miten huomata kiusaaminen?

- Eroja siinä miten nuoremmat ja vanhemmat lapset kertovat kiusaamisesta
- Lapsen käytös muuttuu
- Vetäytyneisyys sosiaalisissa tilanteissa
- Lapsi ei halua lähteä kouluun
- Somaattiset oireet

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Järvi-Suomen piiri

Miten puhua kiusaamisesta lapsen kanssa?

- Pysy itse rauhallisena, älä ylireagoi
- Kuuntele ja rohkaise puhumaan
- Älä vähättele
- Osoita, että haluat auttaa ja asia hoidetaan
- Keskustele lapsen kanssa miten tilannetta lähdetään selvittämään

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Järvi-Suomen piiri

Entä jos oma lapsi on kiusannut?

- Kiusaamiseen osallistuvat aivan tavalliset lapset – esim. ryhmäpaine
- Voi tulla vanhemmalle yllätyksenä – torjunta, suuttumus, syyllisyys
- Kiellä, mutta älä syyllistä. Tuomitse kiusaaminen, älä lastasi.
- Kuuntele, mutta älä hyväksy kaikkia selityksiä
- Auta ymmärtämään kiusaamisen vakavuus ja seuraukset – tee selväksi että kiusaamisen on loputtava
- Lähde selvittämään tilannetta yhdessä koulun ja muiden vanhempien kanssa

Miten huomata netti/somekiusaaminen?

- Kysele ja ole kiinnostunut lapsen netin käytöstä - myös positiivisessa mielessä
- Käykää yhdessä läpi mitä tehdä, jos kohtaa loukkaavaa tai epäasiallista käytöstä netissä: Älä vastaa viesteihin, viestien tallennus/kuvakaappaus, estäminen/ilmiantaminen
- Älä tutki lapsen tai nuoren puhelinta ilman lupaa, jollei sinulla ole erityisen painavaa syytä. Ota asia avoimesti ja rauhallisesti esille ja kerro mikä herättää huolta.
- Ota vakavasti jos lapsi kertoo nettikiusaamisesta, älä syyllistä netin käytöstä
- Netin pelisäännöistä keskustelu ja oma esimerkki

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Järvi-Suomen piiri

Kahdeksan ohjetta vanhemmalle kiusaamisen ehkäisyyn

1. Keskustele kotona kiusaamisesta vaikka tuntuisi siltä, ettei asia kosketa perhettänne.
2. Kuuntele ja kysele millaiset kaverisuhteet lapsellasi on. Opetta empatiaa ja kaveritaitoja.
3. Tutustu lapsesi netinkäyttöön.
4. Tutustu koulun toimintamalliin kiusaamisen ehkäisemiseksi ja kiusaamiseen puuttumiseksi.
5. Ota lapsen kertomus kiusaamisesta vakavasti.
6. Huomioi, että kiusaaminen koskettaa aina koko ryhmää.
7. Pyri yhteistyöhön muiden vanhempien kanssa.
8. Muistathan, että omat asenteesi tarttuvat myös lapseen.

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Järvi-Suomen piiri

MLL:n tuki kiusaamistilanteissa

<https://www.mll.fi/vanhemmille/>

- **Selviytyjät-ryhmät ja yksilöohjaus kiusaamista kokeneille n. 12-21-vuotiaille nuorille**
- **MLL Vanhempainnetti ja nuorisoneuvola**
  - Tietoa lapsen ja nuoren kehityksestä ja tukemisesta
  - Vanhempainpuhelin ja chat
- **Verkkoryhmät kiusaamista kokeneiden 7-12-vuotiaiden lasten vanhemmille**

Kiitos!

Yhteydenotot:
Jenny Saksola
jenny.saksola@mll.fi
0503416945

Selviydytään kiusaamisesta -projekti:
<https://jarvi-suomenpiiri.mll.fi/vanhemmille/selviydytaan-kiusaamisesta/>

SEURAA MYÖS SOMESSA!
FB: [Selviydytään kiusaamisesta- projekti](#)
IG: [Selviydytaan_kiusaamisesta](#)

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Järvi-Suomen piiri

LAPSET ENSIN

MILLAISIA OVAT KOULUN KEINOT KIUSAAMISEN ENNALTAEHKÄISYYN JA PUUTTUMISEEN?

Tiia Thil

Sitouttava kouluyhteisötyö -hanketyöntekijä

Kasvun ja oppimisen palvelut

Kiusaamisen vastainen toimintamalli

AIKUINEN OLE LÄSNÄ

- [Yksi hetki - Aikuinen ole läsnä – YouTube](#)

TOIMINTAMALLIN ARVOT

- Hyväksyntä ja kunnioitus
- Yhteisöllisyys, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
- Myönteinen vuorovaikutus
- Turvallinen ja kannustava ilmapiiri

SUUNNITELMALLINEN ENNALTAEHKÄISY

- Koulussa on tiimi tai vastuhenkilö, joka ylläpitää kiusaamisen vastaista työtä omassa yksikössä.
- Ryhmäytyminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen jatkuvat läpi lukuvuoden.
- Hyvän huomaaminen ja positiivisen palautteen antaminen
- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen
- Kyselyt.

KIUSAAMISELLE 0-TOLERANSSI

- Kiusaamista ei hyväksytä missään muodossa.
- **Koko kouluyhteisö** puuttuu kiusaamiseen matalalla kynnyksellä ja systemaattisesti.
- Kaikki ymmärtävät, mitä kiusaaminen on, oppivat tunnistamaan sitä ja tietävät, miten toimia kiusaamista kohdatessa.
- Koulun ja kodin yhteistyötä kehitetään.

KIUSAAMISEEN PUUTTUMINEN

- Kaksi aikuista keskustelee ensin kiusatuksi joutuneen kanssa ja tämän jälkeen kiusanneiden oppilaiden kanssa.
- Sovitaan yhteisesti, miten jatkossa toimitaan.
- Huoltajia tiedotetaan tapahtuneesta ja keskusteluista saman päivän aikana.
- Myös koulumatkan aikana tapahtuneesta kiusaamisesta ilmoitetaan huoltajille.

VOIKO KIUSAAMINEN OLLA RIKOS?

- Jos kiusaamistilanteen epäillään täyttävän rikoksen tunnusmerkit, ilmoitetaan huoltajille ja ollaan yhteydessä poliisiin
  - Ankkuritiimi (poliisi ja sosiaalityöntekijä)
  - Sovittelutoimi
- Tarvittaessa tehdään lastensuojeluilmoitus tai lastensuojeluilmoitus ja rikosilmoitus.

SEURANTAVAIHE JA JÄLKITUKI

- Tilannetta seurataan säännöllisesti ja riittävän kauan.
- Varmistetaan oppilaan kokemus turvallisuudesta koulussa ja koulumatkoilla.
- Järjestetään vahvempi ennaltaehkäisevä tuki ja seuranta luokkaan.
- Arvioidaan sekä kiusatuksi joutuneen että kiusanneen oppilaan ja ryhmän tuen tarve.
- Sovitaan tarvittaessa tukitoimet oppilashuollon kanssa.

UNELMOIN, ILOITSEN JA KIITÄN

Arvot
Unelmat ja tavoitteet
Merkityksellisyys
Hyvän huomaaminen
Kiitollisuus

maalis-toukokuu

TUNNEN TUNTEENI JA OSAAN RAUHOITTUA

Itsetuntemus
Läsnäolotaidot
Rauhoittumistaidot
Tunnetaidot
Myötätuntotaidot

elo-lokakuu

VAHVANA ARJESSA

Vahvuustaidot
Hyvän arjen taidot
(uni, ravinto, liikunta,
päivärytmi, ruutuaika)

tammi-helmikuu

YHDESSÄ ON KIVAA

Sosiaaliset taidot:
Vuorovaikutustaidot
Kaveritaidot
Turvataidot

marras-joulukuu

HYVINVOINNIN
VUOSIKELLO

JYVÄSKYLÄ

JYVÄSKYLÄ

MITÄ TUNNETAIDOT OVAT?

Tunnetaidot ovat taitoa

- tiedostaa ja tunnistaa tunteita
- kohdata, hyväksyä ja käsitellä vaikeita tunteita
- huomata ja vahvistaa myönteisiä tunteita
- ymmärtää ja eläytyä toisten tunteisiin (empatia ja myötätunto)

Lähde (muokaten): Kukoistava kasvatus (2019) s. 148

VUOROVAIKUTUSTAITOT

- 5K Vuorovaikutustaidot
  1. Kiinnostuminen
  2. Kysyminen
  3. Kuunteleminen
  4. Kannustaminen
  5. Kunnioittaminen

Lähde: Kukoistava kasvatus (2019) s. 218-219

MITÄ IHMISSUHDETAIDOT OVAT?

Ihmissuhdetaidot ovat taitoa

- muodostaa ja ylläpitää hyviä ihmissuhteita ja ystävyyttä
- olla myönteisesti ryhmän jäsenenä ja tehdä yhteistyötä
- tuntea itsensä
- ymmärtää ja arvostaa erilaisuutta
- taitoa ratkaista konflikteja, sovitella ja pyytää anteeksi.

Lähde: Kukoistava kasvatus (2019) s. 208

LÄMMIN KIITOS!

Tiia Thil

Sitouttava kouluyhteisötyö

Jyväskylän kaupunki

tiia.thil@jyvaskyla.fi

050 564 3052

JYVÄSKYLÄ